

potestates et in paradiso visibili factum esse credendum est: ut per angelicum ministerium esset illic quidam ignea custodia. **A**d sextum dicendum quod homo si per peccatum de ligno vite comedisset non propter hoc immortalitatem recuperasset. sed bene factio illius cibi potuisset vitam magis prolongare. unde dicitur. Et vivat in eternum. sumit ibi eternum per diuturno. hoc autem non expediebat homini ut in miseria huius vite diutius permaneret. **A**d septimum dicitur quod sicut Augustinus dicit in super Genesim ad litteram. verba dei non tantum sunt primis parentibus in sustinendis quod celos ne ita superbiant deterrere. propter quod ista descripta sunt: quod scilicet non solum Adam non fuit factus quod fieri voluit: sed nec illud quod factus fuerat servavit. **A**d octavum dicitur quod restitutus necessarius est homini secundum statum peccatis miserie propter duo. primum quod defectus ab exterioribus nocentis. pura itaque caloris et frigoris. 2. ad tegumentum ignominie: ne turpitudine membrorum appareat: in quibus precipue manifestatur rebellio carnis ad spiritum. hoc autem duo in statu non erant: quia in statu illo corpus hominis non poterat per aliquid extrinsecum ledi ut in per dictum est: nec etiam erat in statu illo aliqua turpitudine in corpore hominis quod ad confusionem induceret. unde dicitur in Genesim. Erat autem uterque nudus. **A**d 3. et vixit eius et non erubescabant. **A**lia autem oratio de cibo est qui est necessarius ad fomentum caloris naturalis et ad corporis augmentum. **A**d nonum dicitur quod sicut Augustinus dicit in super Genesim ad litteram. non est credendum quod primi parentes essent perducere clausis oculis: precipue cum de muliere dicitur quod vidit lignum quod esset pulchrum et bonum ad vescendum. apti ergo sunt oculi abominum ad aliquid invenire et cogitandum quod ante nunquam adverterant. sed ad iuicem concupiscendum quod ante non fuerat.

Deinde de

randum est de temptatione primorum parentum. Circa quam querunt duo. primum utrum fuerit conveniens quod a diabolo homo temptaretur. 2. de modo et ordine illius temptationis.

Ad primum sic procedit. videtur quod non fuerit conveniens ut homo a diabolo temptaretur. Eadem enim pena finalis debetur peccato angeli et peccato hominis: sed illud Matthei 25. Ite maledicti in ignem eternum qui parati estis diabolo et angelis eius. sed peccatum primi angeli non

fuit. ex alia temptatione exteriori. sed nec primum peccatum hominis debuit esse ex alia exteriori temptatione. **De** prescius futurorum sciebat quod homo per temptationem demeritis in peccatum deiceretur. et sic bene sciebat quod non expediebat ei quod temptaretur. sed videtur quod nec fuerat conveniens quod premitteret eum temptari. **De** aliquis impugnatorum habeat ad penas punire videtur. et sic est ratio punire videtur ad primum quod impugnatio subtrahatur: secundum illud per. 16. Cum placuerint domino vire hominis inimicos quosque eius convertet ad pacem. sed pena non debet precedere culpam. sed inconveniens fuit quod homo ante peccatum temptaretur. **De** 3. est quod dicitur in Ecclesiastico 34. Qui temptatur non est: qualia scit. **De** dicendum quod divina sapientia disposuit omnia suaviter ut dicitur Sapientia 8. in quantum. scilicet sua providentia singulis attribuit quod eis competunt sed suam namque: quod ut dicitur Dyonysio 4. causa. de divinis nominibus. providentia non est natura corrumpere sed salutare. hoc autem pertinet ad considerationem humane nature ut ab aliis creaturis iuvare vel impediri possit. unde conveniens fuit ut de hominibus in statu innocentie et temptari premitteret per malos angelos. et iuvare eum faceret per bonos. ex speciali beneficio gratie hoc erat ei collatum ut nulla creatura exterior ei possit nocere propter voluntatem per quam est temptatus de motis resistere posset. **A**d primum ergo dicitur quod si natura humana est aliquid nature in quantum potest malum culpe inveniri. non autem supra naturam angelicam. temptare autem inducendo ad malum non est nisi ita depravati per culpam. et ideo conveniens fuit ut homo per angelum malum temptaretur ad peccandum: sic est secundum ordinem nature per angelum bonum promovetur ad perfectionem. angelus autem a suo superiori. scilicet a deo in bono perfici potuit non autem ad peccandum induci: quod sicut dicitur in Iacobi primo. deus temptator malorum est. **A**d secundum dicitur quod sicut deus sciebat quod homo per temptationem in peccatum esset devotiendus: ita et sciebat quod per liberum arbitrium resistere poterat temptatori. hoc autem requerebat conditio nature ipsius ut propter voluntatem relinqueret: secundum illud Ecclesiastico 15. Deus reliquit homines in manu consilii sui. **Unde** Augustinus dicit in super Genesim ad litteram. Non mihi videtur magne laudis futurum fuisse hominibus. propterea possunt bene vivere: quia nemo male vivere suaderet: cum est in natura posse et in parte haberet velle non consentire suadenti. **A**d tertium dicitur quod impugnatio cui cum difficultate resistit penalis est. sed homo in statu innocentie potuit absque omni difficultate temptationi resistere. et ideo impugnatio

tēptatoris ei penalis nō fuit.

Ad secunduz sic pro

cedit. **V**ides q̄ nō fuerit cōueniens mod⁹
 z ordo prime tēptatiōis. **S**i c. n. ordine nāe
 angelus erat supior hoie. ita z vir erat p̄fec
 tioz muliere. s̄z p̄ctm̄ venit ab angelo ad ho
 minē. q̄ pari rōne d̄buit puenire a viro i mu
 lierē. ut. s. mulier p̄ virū tēptaret. z non ecō
 uerso. **T**ēptatio primozū pētuz fuit p̄
 suggestiōez. pōt aut̄ diabolus ēt suggerere
 hōi absq̄ aliq̄ exteriori sensibili creatura. cū
 q̄ primi parentes eēnt spūali menti p̄diti mi
 nus sensibilib⁹ q̄ intelligibilib⁹ inherentes
 cōuenient⁹ fuisse qd̄ solū spūali tēptatiōe
 hō tēptaret q̄ extiori. **N**ō pōt cōueniē
 aliq̄ maluz suggē nisi p̄ aliq̄ qd̄ appet bo
 nū. s̄z multa alia aīalia hnt̄ maiorem apparē
 tiā boni q̄ serpēs. nō q̄ cōuenient⁹ tēptat⁹ fu
 it hō a diabolo p̄ spētē. **S**erpēs ē aīal
 irrationale. s̄z aīali irrōali nō cōpetit sapia:
 nec locutō: nec pena. q̄ icōuenient⁹ idicif⁹
 pens eē callidior cūctis aīalib⁹ vel pruden
 tissim⁹ oīum bestiarū fm̄ aliā translatōnez
 icōuenient⁹ ēt inducif⁹ fuisse mulieri locut⁹
 z a deo punit⁹. **S**z ē q̄ id qd̄ ē p̄mū i ali
 quo genere nō ē p̄portionatū his q̄ in eod̄
 gnē cōsequit⁹. s̄z in quolibet gnē p̄cti inuēt⁹
 ordo prime tēptatiōis i q̄tū videlicet p̄cedit
 i sensualitate q̄ p̄ serpētē siḡt̄ p̄cti z cupia. i
 rōne inferiori que siḡt̄ p̄ mulierē delectatio
 i rōne superiori q̄ siḡt̄ p̄ virū consensus pec
 cati. ut Aug⁹ dic. 12. de trinitate. q̄ cōgruus
 fuit ordo prime tēptatiōis. **U**o dicendū q̄
 homo cōposit⁹ est ex duplici natura. intelle
 ctiva. s. z sensitiva. z iō diabolus in tēptatō
 ne hōis vsus ē icitamēto ad peccadū dupli
 citer. **U**no ex pte intellect⁹ inq̄tus p̄misit
 diuinitatis similitudinē p̄ scie adeptiōnem
 quā hō nāliē d̄siderat. **A**lio ex pte sensus.
 z sic vsus est his sensibilib⁹ reb⁹ que maxiaz
 hnt̄ affinitatē ad hoiez. p̄ti qd̄ ē eadē spē tē
 ptans virū p̄ mulierē p̄tim vero i eodez gnē
 tēptans mulierē p̄ serpētē. p̄ti vero ex gnē
 p̄pinq̄ p̄ponēs pomū ligni vetiti ad edēdū
Ad primū qd̄ q̄ i actu tēptatiōis diabol⁹
 erat sicut p̄ncipale agens. s̄z m̄lier assume
 bat q̄ iūstrumētū tēptatiōis ad deiciēdū vi
 rū: tū qz mulier erat infirmior viro. vñ magl
 seduci poterat: tū ēt p̄opter cōiunctōez ei⁹
 ad virū maxime p̄ eā diabolus poterat uirū

seducere: nō tñ ē eadē rō p̄ncipalis agent
 z instrumenti. nā p̄ncipale agēs oportet eē
 potius: qd̄ nō regit̄ in agente instrumentali
Ad secūdū dicendū q̄ suggestio q̄ p̄ci
 paliter diabol⁹ hōi suggerit. oñdit diaboluz
 plus habere potestatis in hoie q̄ suggestio
 exterior. qz p̄ suggestiōez interiorē imutat
 a dabolo saltē hois fantasia. s̄z p̄ suggestiōez
 exteriorē imutat sola extior creatura. diabo
 lus. n. m̄mū p̄tatis habebat i hoie ante pec
 catū. z iō nō potuit eū interior suggestiōe
 s̄z solū exteriori tēptare. **A**d triuz dō q̄ si
 cut Aug⁹ dic. xi. sup̄ Heī. ad lram: non d̄be
 mus opinari q̄ serpētē sibi p̄ quez tempta
 ret diabolus eligeret. s̄z cū eēt i illo d̄cipiēdi
 cupiditas: nō nisi p̄ id aliq̄ potuit p̄ qd̄ pos
 se p̄missus ē. **A**d q̄rtū dō q̄ sicut Aug⁹ di
 cit. xi. super Heī. ad lram: serpēs dicit⁹ est sa
 piens uel callid⁹ siue prudēs p̄opter astutiā
 diaboli que in illo agebat dōlū: sicut dicitur
 prudens uel astuta lingua quam prudens
 astutus mouet ad aliq̄d prudēter uel astute
 suadendum. neqz ēt serpēs verborū sonos i
 telligebat q̄ ex illo fiebat ad mulierē: neqz ēt
 cōuersa credenda ē aīa ei⁹ in nām rōnalem
 qñ qd̄ nec ipsi hōies quoz rōnalis nā ē cū
 demon in eis loquit⁹: sciūt qd̄ loquant. sic q̄
 locutus ē serpēs hōi: sicut asina i q̄ sedebat
 balaaz. p̄pha locuta ē hōi. nisi q̄ id fuit op⁹
 diabolicū. **B**angelicū. vñ serpēs nō ē iterro
 gat⁹ cur hoc fecerat: qz nō i sua nā ipse h̄ fe
 cerat. s̄z diabolus in illo q̄ iā ex p̄ctō suo igni
 destinatus fuit i c̄piterno. **Q**d at̄ serpenti d̄r
 ad eū q̄ p̄ serpētē opar⁹ ē refer⁹: ut Aug⁹ di
 cit in li. sup̄ Heī. s̄z manicheos: nūc qd̄ eius
 pena. s. diaboli dicif⁹ q̄ nobis cauendus ē nō
 ea q̄ vltimo iudicio reseruat. per hoc. n. qd̄
 ei dicif⁹. **M**aledictus es inter oīa aīantia et
 bestias terre. peccora illi p̄ponunt nō in p̄tā
 te s̄z i cōseruatōe nāe sue: qz peccora nō amī
 serunt b̄titudinē aliq̄ā celestē quā nūqz ha
 buerunt: s̄z i sua nā quā accepunt peragunt
 vitam. dicif⁹. n. ei: p̄ctore z ventre repes: s̄z
 aliā l̄raz: ubi noīe p̄ctozis siḡt̄ supbia: qz ibi
 d̄nāf̄ ipet⁹ aīe. noīe at̄ ventris siḡtur carna
 le desiderū: qz h̄ pars mollior: sentif⁹ in coz
 pore. his at̄ reb⁹ serpit ad eos quos vult d̄ci
 pere. **Q**d at̄ d̄r: trā comedes cunctis dieb⁹
 vite tue. duob⁹ mōis itelligi pōt: uel ad te p̄
 tinebūt q̄s trena cupiditate deceperis. i. pec
 catores q̄ trena noīe significāf: uel tertiū gen⁹

